

פרק כ"ז: ביטוח לאומי

146. בחוק הביטוח הלאומי [נוסח משולב], התשנ"ה-1995* (בפרק זה - חוק הביטוח הלאומי) - תיקון חוק הביטוח הלאומי -

(1) בסעיף 24 -

(א) בסעיף קטן (ב), במקום "גוסף לדין וחשבון האקטוארי שיעורף" יבוא "דין וחשבון אקטוארי מלא יצורף" ובמקום הסיפה החל כמילים "לסעיף 31(א)" יבוא "לסעיף 31(א)";

(ב) אחרי סעיף קטן (ב) יבוא:

"(ב1) שר האוצר, בתסכמת השר, יורה לאקטואר של המוסד על אופן הגשת דין וחשבון אקטוארי מלא לפי סעיף זה, לריכות מתכונתו, תוכנו, מידת פירוטו וכללים לעריכתו, וכן ההצהרות והביאורים שיש לצרף אליו (בחוק זה - דין וחשבון אקטוארי מלא)";

(2) בסעיף 25(א), אחרי "ותגיש אותה למועצה" יבוא "בערוף דין וחשבון אקטוארי מלא";

(3) בסעיף 26, אחרי "בשינויים שימצא לנכון" יבוא "ואולם לא יאושר התקציב אם לא צורף לו דין וחשבון אקטוארי מלא";

דבריו הסבר

המדינה, ופוגע באפשרות לגבש מדיניות מושכלת בקשר עם פעילות המוסד.

לפיכך מוצע להקן את סעיף 24 בחוק הביטוח הלאומי ולקבוע בו כי האקטואר של המוסד לביטוח לאומי יגיש לשר הרווחה והשירותים החברתיים ולמועצת המוסד דין וחשבון אקטוארי מלא אחת לשנה, בנוסף, מוצע, תיקון גוסף בסעיף 24 באופן שיוקבע בסעיף קטן (ב1) המוצע כי שר האוצר, בתסכמת שר הרווחה והשירותים החברתיים, יורה על אופן עריכתו של הדין וחשבון האקטוארי ועל מתכונתו. (סעיף 146(ג)(א) ר-ב).

בסעיף 147(א) מוצע כי על שר האוצר, בתסכמת שר הרווחה והשירותים החברתיים, ליתן הוראות לאקטואר המוסד בדבר אופן עריכת הדין וחשבון האקטוארי המלא ומתכונתו לא יאוחר מיום 1 בינואר 2010. בסעיף 147(ב) מוצע כי דין וחשבון אקטוארי מלא יוגש אחת לשנה אף אם טרם ניתנו הוראות. במקרה זה יוגש הדין וחשבון האמור בהתאם למתכונת שהייתה כהוגנת במוסד לביטוח לאומי ערב תחילתו של סעיף 24 המוצע.

עוד מוצע לתקן את סעיפים 25 ו-26 לחוק האמור (סעיף 146(ג)(3) ר-3) ולקבוע בהם כי דין וחשבון אקטוארי מלא יצורף להצעת התקציב השנתי של המוסד, וכי שר הרווחה והשירותים החברתיים לא יאושר את התקציב השנתי של המוסד, אלא אם כן צורף לו דין וחשבון אקטוארי באמור.

בסעיף 148(א) מוצע לקבוע כי תחילתו של סעיף 25 במועצה תהיה ביום 1 בינואר 2010 וכי תחילתו של סעיף 26

לשנת הכספים 2006, התשס"ו-2006, קבע, בסעיף 34 שבו, את הרכבה של ועדת ערר לפיצויים ולהיטלי השכחה, זאת סמכויותיה בכל הנוגע לעררים לפי החוספת השלישית לחוק התכנון והבניה. שעניינם היטלי השכחה, כהתאם לסעיף 37(ג) לאותו חוק, תחילתם של ההסדרים האמורים הותנה בכניסתו לתוקף של חוק בתי משפט לעניינים מינהליים (תיקון מס' 15, התשס"ה-2005 (סיח התשס"ה, עמ' 738). תיקון זה למעשה לא נכנס לתוקף, מאחר שתוקן מס' 84 לחוק התכנון והבניה קבע, בין השאר, הוראות שהחליפו את תיקון מס' 15 האמור. כרי למנוע אי-בהירות, מוצע לתקן את מועד תחילתו של ההסדרים האמורים הנוגעים לסמכויות ועדות הערר לפיצויים ולהיטלי השכחה, ולקבוע כי הוא יהיה ביום ז' באייר התשס"ט (1 במאי 2009).

לסעיף 146 פסקאות (ז) עד (5) ר-5, וסעיפים 147(א) ר-1 ו-148(א) ר-1(ב)

סעיף 24(ב) לחוק הביטוח הלאומי [נוסח משולב], התשנ"ה-1995 (להלן - חוק הביטוח הלאומי), קובע כי על אקטואר המוסד לביטוח לאומי להגיש בתום כל שלוש שנות כספים דין וחשבון אקטוארי מלא סעיף 31(א) לחוק הביטוח הלאומי קובע כי לדין וחשבון הכספי השנתי של המוסד יצורף דין וחשבון של אקטואר המוסד.

למרות האמור בעשר השנים האחרונות לא הוגש דין וחשבון אקטוארי מלא של המוסד. העדרו של דין וחשבון אקטוארי מלא באמור פוגע ביכולת לבקר את האיתנות הפיננסית של המוסד, בעוד שלמצבו הפיננסי של המוסד לביטוח לאומי יש השפעה מאקרו-כלכלית על משק

* סיח התשנ"ה, עמ' 210; התשס"ט, עמ' 85.

(14) בסעיף 183, במקום "כפול עשרי יבוא" כפול 13";

בסעיף 224(א) -

(א) בפסקה (א1), בסופה יבוא "ואם אין בידו היתר להעסקת עובד זר בענף הטיעור לפי סעיף ויג לחוק עובדים זרים, התשנ"א-1991¹³ (להלן - חוק עובדים זרים), ואינו מעסיק עובד זר - זכאי לתוספת בשיעור השווה ל-27.2% מקצבת יחיד מלאה";

(ב) בפסקה (2), בסופה יבוא "ואם אין בידו היתר להעסקת עובד זר בענף הטיעור לפי סעיף ויג לחוק עובדים זרים ואינו מעסיק עובד זר - זכאי לתוספת בשיעור השווה ל-36.2% מקצבת יחיד מלאה";

(16) בסעיף 225, בסעיף קטן (ג1), אחרי "120% מקצבת יחיד מלאה" יבוא "ואם אין בידו היתר להעסקת עובד זר בענף הטיעור לפי חוק עובדים זרים ואינו מעסיק עובד זר - בתוספת השווה ל-22% מקצבת יחיד מלאה", ואחרי "35% מקצבת יחיד מלאה" יבוא "ואם אין בידו היתר להעסקת עובד זר בענף הטיעור לפי חוק עובדים זרים ואינו מעסיק עובד זר - בתוספת השווה ל-29% מקצבת יחיד מלאה";

דברי הסבר

מוצע לקבוע כי התיקון המוצע יחול לגבי עובד שניתן לגבי מעבידו צו כאמור בסעיף 182 בחוק הביטוח הלאומי ביום 1 באוגוסט 2009 ואילך (סעיף 148(ח)).

לסעיף 146 פסקאות (15) ו-(16) וסעיף 148(ט)

במסגרת תכנית ההאצה כמשק שינוי משרד הארצות בסוף שנת 2008, כדי להתמודד עם השפעות המשבר הכלכלי-העולמי על המשק הישראלי, נחתם הסכם לפי סעיף 9 לחוק הביטוח הלאומי בין ממשלת ישראל למוסד לביטוח לאומי ברבד תשלום גמלה לעירוד העסקת עובדים ישראליים בתחום הטיעור (להלן - ההסכם), בעלות שנתית של כ-180 מיליון שקלים חדשים.

במסגרת ההסכם נקבעה תוספת של שלוש שעות סיעוד, למבוטח שמשתלמת לו גמלת סיעוד לפי סעיף 224(א1) לחוק הביטוח הלאומי (גמלת סיעוד ברמה הבינונית), ותוספת של ארבע שעות סיעוד למבוטח שמושלת לו גמלת סיעוד לפי סעיף 224(א2) לחוק הביטוח הלאומי (גמלת סיעוד ברמה הגבוהה), ובלבד שאין בידי המבוטח היתר להעסקת עובד זר והוא אינו מעסיק עובד זר.

מוצע לתקן את סעיפים 224(א) ו-225 לחוק הביטוח הלאומי בעניין זה כדי לעגן את ההסכם בחלק מחוק הביטוח הלאומי. התוספת האמורה לגמלת הסיעוד תינתן לנותן שירותי הסיעוד ולא לזכאי, ואולם מוצע כי לגבי זכאי לגמלת סיעוד שמשתלמת לו גמלה לפי הוראות סעיף 225, תשתלם התוספת האמורה לירדו (סעיף 146(15) ו-148(16)).

התיקון המוצע צפוי להביא לתוספת של כ-2,000 משרות מלאות לישראלים בתחום הסיעוד.

מוצע לקבוע כי התיקון המוצע יחול על גמלה המשתלמת בעד יום 1 באוגוסט 2009 ואילך (סעיף 148(ח)).

שהציע לו שירות התעסוקה ושאינה עבודה מתאימה כמשמעותה בסעיף 165 לחוק האמור, או שהשכר בה נמוך משכרו ערב האבטלה (להלן - עבודה כשכר נמוך), יהיה זכאי לרמי אבטלה בסכום השווה להפרש שבין שכרו מהעבודה לבין סכום השווה ל-75% משכרו ערב האבטלה. לפי סעיף 176 כתנאים מסוימים משתלם מענק המחושב לפי הוראות סעיף 176(ב).

הוראות אלה יוצרות עיוות, שכן הסכום המרכזי הקבוע בסעיף 167(בא2) אינו חל עליהן. בשל כך, ייתכן שאדם יהיה זכאי למענק או לרמי אבטלה בשל עבודה כשכר נמוך או בעבודה אחרת שאינה עבודה מתאימה לגבי, כאופן שדומי האבטלה המשתלמים לו לפי סעיפים אלה עולים בהרבה על הסכום המרכזי של דמי אבטלה הקבועים ביום בחוק.

מוצע לבטל את העיוות הקיים כיום בחוק ולקבוע בסעיפים 176(ב) ו-176(א) בחוק הביטוח הלאומי כי סיעוד דמו האבטלה והמענק לא יעלה על הסכום המרכזי לרמי האבטלה הקבוע בסעיף 167(בא2) (סעיף 146(12) ו-148(13)).

מוצע לקבוע כי הוראת זו תחול לגבי מי שהחל לעבוד בעבודה כאמור באותם סעיפים ביום 1 באוגוסט 2009 ואילך (סעיף 148(ח)).

לסעיף 146(14) וסעיף 148(ח)

סעיף 182 לחוק הביטוח הלאומי קובע כי מבוטח יהיה זכאי לגמלה אם ניתן לגבי מעבידו צו המכריז עליו כפתוט רגל, ובהסכם למעביד שהוא תאגיד - אם ניתן לגבי צו פירוק.

סעיף 183 לחוק קובע כי הגמלה תהיה סכום חוב שכר העבודה ופיצויי הפיטורין, ועד לסכום שלא יעלה על עשר פעמים הסכום הבסיסי (סכום העומד היום על כ-73,000 ש"ח). כדי לשמור על זכויות עובדים כאמור, כפרט בתקופה של משבר כלכלי, מוצע להגדיל את התקרה הקבועה באותו סעיף ולהעמידה על 13 פעמים הסכום הבסיסי (כך שיעמוד על כ-100,000 ש"ח) (סעיף 146(14)).

יי"ס"ח התשנ"א, עמ' 112.

- (27) בלוח י', בכותרת, במקום "שנת 2009 ואילך" יבוא "שנת 2011 ואילך".
147. (א) שר האוצר ייתן הוראות לאקטואר המוסד על אופן הגשת דין וחשבון אקטוארי מלא לפי הוראות סעיף 24(ב) לחוק הביטוח הלאומי, בנוסחו בסעיף 146(1)(ב) לחוק זה, לא יאוחר מיום ט"ו בטבת התש"ע (1 בינואר 2010).
- (ב) דין וחשבון אקטוארי מלא כאמור בסעיף 24(ב) לחוק הביטוח הלאומי, בנוסחו בסעיף 146(1)(א) לחוק זה, יוגש אף אם טרם ניתנו הוראות כאמור בסעיף קטן (א) ואולם אם טרם ניתנו הוראות לפי אותו סעיף קטן, יוגש הדין וחשבון בהתאם למתכונת הנהוגה במוסד ערב תחילתו של סעיף 24 לחוק הביטוח הלאומי בנוסחו בסעיף 146(1)(א) לחוק זה.
- (148) (א) תחילתם של סעיפים 24(ב), 25(א) ו-31(א) לחוק הביטוח הלאומי, בנוסחם בסעיף 146(1)(א), (2) ו-(5) לחוק זה, ביום ט"ו בטבת התש"ע (1 בינואר 2010).
- (ב) סעיף 26 לחוק הביטוח הלאומי, בנוסחו בסעיף 146(3) לחוק זה, יתול לגבי אישור תקציב המוסד לשנת 2011 ואילך, ואולם אם טרם ניתנו הוראות כאמור בסעיף 24(ב) לחוק הביטוח הלאומי בנוסחו בסעיף 146(1)(ב) לחוק זה, יצורף לתקציב המוסד דין וחשבון אקטוארי מלא בהתאם למתכונת הנהוגה במוסד ערב תחילתו של סעיף 24 לחוק הביטוח הלאומי בנוסחו בסעיף 146(1)(א) לחוק זה.
- (ג) תחילתו של סעיף 28 לחוק הביטוח הלאומי, בנוסחו בסעיף 146(4) לחוק זה, ביום ט"ו בטבת התש"ע (1 בינואר 2010).
- (ד) סעיפים 65(ב) ו-324(א) לחוק הביטוח הלאומי, בנוסחם בסעיף 146(6) ו-(22) לחוק זה, יחולו על גמלה המשותלמת בעד יום י"א באב התשס"ט (1 באוגוסט 2009) ואילך.
- (ה) סעיפים 158, 160(ג), 161(ד), 163(ג) ו-171(א) לחוק הביטוח הלאומי, בנוסחם בסעיף 146(7), (8), (9), (10) ו-(11) לחוק זה, יחולו על מי שהתאריך הקובע לגבי חל ביום י"א באב התשס"ט (1 באוגוסט 2009) ואילך.
- (ו) סעיפים 163(ד) ו-176(א), בנוסחם בסעיף 146(10)(ב) ו-(12)(א) לחוק זה, יחולו על מי שנבחן כאמור בהוראות סעיף 163(ד), בכחינה שנערכה ביום י"ט בסיוון התש"ע (1 בינוני 2010) ואילך.

חוק הביטוח הלאומי - הוראות מעבר

חוק הביטוח הלאומי - תחילה ותחולה

דברי הסבר

האשפו ליוולדת עומד על סכום של 7,595 שקלים חדשים, ובמקרה שנולד בן - 114,800 שקלים חדשים נוספים.

נוכח הגידול בעלות שירותים רפואיים הניתנים בבתי החולים, בין השאר בתחום היוולדות, מוצע לתקן את לוח ב' לחוק הביטוח הלאומי ולהגדיל את הסכומים שמשלם המוסד לביטוח לאומי לבית חולים בשל ימי אשפוז של יולדות, כך שמענק האשפוז יעמוד על סכום של 9,539 שקלים חדשים ליוולדת, וכן להגדיל את התוספת למענק האשפוז בשל פג כך שהעומד על סכום של 144,177 שקלים חדשים.

העלאת הסכומים כאמור מביאה בחשבון, בין השאר את הגידול בפועל בהוצאות בתי החולים הממשלתיים, אשר לא גילמו באופן מלא במחיר של יום אשפוז לגבי שנת 2008, שכן מחיר זה נעשה בהתחשב בביטול מס המעסיקים שאושר בחוק התסדרים לשנת 2008 (רי' חוק התסדרים במשק המדינה (תיקוני חקיקה להשגת יעדי התקציב והמדיניות הכלכלית לשנת הכספים 2008), התשס"ח - 2008), בעוד שהביטוח כאמור אינו מופיע על ההוצאות בפועל של בתי החולים הממשלתיים. בנוסף, הסכומים האמורים מביאים לידי ביטוי את הגידול בעלויות של בתי החולים הציבוריים הכלליים הנובע מנוקדים של רשלנות

רפואית שמקורה כלירות. כמו כן, הסכומים כוללים עלות בדיקת סינון שמייעה לילוד.

מוצע לקבוע כי התיקונים המוצעים בלוח ב' לחוק הביטוח הלאומי, יחולו על מענק אשפוז המושלם בעד יום 1 באוגוסט 2009 ואילך.

לסעיף 146(27), 148(טו), 149(א), סעיף 150(א), וסעיפים 151 ו-152

לוח י' בחוק הביטוח הלאומי מתייחס לשיעור דמי הביטוח הלאומי, ובכלל זה גם לתקצובת אוצר המדינה למוסד לביטוח לאומי, לפי סעיף 32 לחוק הביטוח הלאומי. לוח י"א עניינו הכנסה מרבית ומזערית לענין דמי ביטוח. מוצע לקבוע, בהוראות שעה, החל ביום 7 באוגוסט 2009 ועד ליום 31 בדצמבר 2010, כי שיעור דמי הביטוח הלאומי הנגבה ממעסיקים יעלה בשיעור של 0.49% (לוח י"א ובי' התקרה לתשלום דמי ביטוח לאומי נדמי ביטוח בריאות לפי לוח י"א תעלה, בהקופה האמורה, מחמש פעמים השכר הממוצע במשק לעשר פעמים השכר הממוצע במשק, כשל תוספת ההכנסה הצפויה למוסד לביטוח לאומי, מוצע לעצם, בהתאמה, את הקצבות אוצר המדינה למוסד לביטוח לאומי בתקופה האמורה.

- (ז) סעיפים 176(ב) ו-178א לחוק הביטוח הלאומי, בנוסחם בסעיף 146(12)(ב) ו-13 לחוק זה, יחולו לגבי מי שהחל לעבוד כעבודה כאמור באותם סעיפים, ביום י"א באב התשס"ט (1 באוגוסט 2009) ואילך.
- (ח) סעיף 183 לחוק הביטוח הלאומי, בנוסחו בסעיף 146(14) לחוק זה, יחול על מי שניתן לגבי מעבירו צו כאמור בסעיף 182 לחוק הביטוח הלאומי, ביום י"א באב התשס"ט (1 באוגוסט 2009) ואילך.
- (ט) סעיפים 224(א) ו-225א לחוק הביטוח הלאומי, בנוסחם בסעיף 146(15) ו-16 לחוק זה, יחולו על גמלה המשתלמת ביום י"א באב התשס"ט (1 באוגוסט 2009) ואילך.
- (י) תחילתם של סעיפים 244, 247א, 252 ו-256 לחוק הביטוח הלאומי, בנוסחם בסעיף 146(17) עד (20) לחוק זה, ביום כ"ה כסבת התשע"א (1 בינואר 2011), והם יחולו על גמלה המשתלמת בעד היום האמור ואילך.
- (יא) סעיף 315 בחוק הביטוח הלאומי, בנוסחו בסעיף 146(21) לחוק זה יחול על תשלום ועל גמלה המשתלמת בעד יום י"א באב התשס"ט (1 באוגוסט 2009) ואילך.
- (יב) סעיפים 383 ו-398 לחוק הביטוח הלאומי, בנוסחם בסעיף 146(23) ו-25 לחוק זה, יחולו על הצהרה שניתנה או מידע שהעלים תוכו או מקבל גמלה, לפי העניין, ביום י"א באב התשס"ט (1 באוגוסט 2009) ואילך, ועל אי-עדכון שינוי שהיה עליו לעדכן לפי הוראות סעיף 383 ביום האמור ואילך.
- (יג) סעיף 384 לחוק הביטוח הלאומי, בנוסחו בסעיף 146(24) לחוק זה, יחול לגבי מידע שדרש המוסד ביום תחילתו של חוק זה ואילך, לרבות לגבי תקופה שקדמה ליום האמור.
- (יד) לוח ב' לחוק הביטוח הלאומי, בנוסחו בסעיף 146(26) לחוק זה, יחול על מענק אשפוז המשתלם בעד יום י"א באב התשס"ט (1 באוגוסט 2009) ואילך.
- (טו) תחילתו של לוח י' לחוק הביטוח הלאומי, בנוסחו בסעיף 146(27) לחוק זה, ביום כ"ה כסבת התשע"א (1 בינואר 2011), והוא יחול על הקצבות אוצר המרינה למוסד ועל דמי ביטוח המשתלמים בעד היום האמור ואילך.
- (א) בתקופה שמיום י"א באב התשס"ט (1 באוגוסט 2009) ועד יום כ"ד כסבת התשע"א (31 בדצמבר 2010), ייקרא טור "הכנסת מרבית" שבלוח י"א לחוק הביטוח הלאומי כך –
- (1) בפרט 1, במקום "כפול 5" יקראו "כפול 10";
- (2) בפרט 2, במקום "לחמש פעמים" יקראו "ל-10 פעמים".
- (ב) בתקופה שמיום י"א באב התשס"ט (1 באוגוסט 2009) ועד יום י"ד כסבת התשע"א (31 בדצמבר 2009) ייקרא חוק הביטוח הלאומי כך –
- (1) בסעיף 244 –
- (א) בסעיף קטן (א), במקום "16.5%" יקראו "17.0%";
- (ב) בסעיף קטן (ב) –
- (1) בפסקה (1) ברישה, במקום "8.3%" יקראו "8.5%";
- (2) בפסקה (2), במקום "5.2%" יקראו "5.4%";
- (2) בסעיף 247א, במקום "17.5%" יקראו "18.0%";
- (3) בסעיף 252 –
- (א) בסעיף קטן (א) –

תוק הביטוח הלאומי 149.
- הוראות שעה
לעניין קצבאות
הזקנה ולוח י"א